

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **Z. M.,** zastoupený Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje,** se sídlem Komenského nám. 125, Pardubice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 4. 2016, č. j. KrÚ 26151/2016/ODSH/12, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 7. 3. 2018, č. j. 61 A 17/2016 – 72,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 4. 2016, č. j. KrÚ 26151/2016/ODSH/12 (dále též „napadené rozhodnutí“) bylo jako opožděné zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Svitavy, odbor dopravy, ze dne 5. 1. 2016, č. j. 505-16/OD-bim/5686-2015 (dále též „prvostupňové správní rozhodnutí“), kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4

zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“), čehož se měl dopustit tím, že dne 20. 7. 2015 v 17:31 hodin jako řidič osobního motorového vozidla zn. Škoda, reg. zn. vozidla X, na silnici č. I/43, ul. Brněnská v obci Březová nad Svitavou ve směru Brno - Svitavy před domem č. p. 45 jel rychlostí 60 km/hod (po odečtení možné odchylky měřicího zařízení), tedy překročil nejvyšší dovolenou rychlost pro jízdu v obci o 10 km/hod, čímž porušil § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu. Za uvedený přestupek byla žalobci podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích (dále jen „přestupkový zákon“) a podle § 125c odst. 4 písm. f) zákona o silničním provozu, uložena pokuta ve výši 1500 Kč. Na základě § 79 odst. 1 přestupkového zákona byla žalobci uložena taktéž povinnost paušální náhrady nákladů řízení ve výši 1000 Kč.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce dne 22. 6. 2016 u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích (dále jen „krajský soud“) žalobou, jíž se domáhal zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

[3] Žalobce napadal zákonnost rozhodnutí žalovaného, neboť měl za to, že jeho odvolání proti prvostupňovému správnímu rozhodnutí bylo podáno včas, pročež toto rozhodnutí správního orgánu prvního stupně mělo být žalovaným meritorně přezkoumáno. Prvostupňové správní rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 15. 1. 2016, poslední den 15denní lhůty k podání odvolání tedy připadl na den 1. 2. 2016 (pondělí). Žalobce tvrdil, že podal odvolání dne 1. 2. 2016, nikoliv až dne 3. 2. 2016, jak uváděl žalovaný. Žalobce hodlal prokazovat datum podání odvolání kopií podacího lístku přiloženého k žalobě, na němž je uvedeno datum 1. 2. 2016, což je den, kdy zmocněnec žalobce Ing. M. J. předal odvolání držiteli poštovní licence. Žalobce měl za to, že odvolání tedy bylo podáno včas podle § 40 odst. 1 písm. d) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, neboť poštovní zásilka byla poslední den lhůty k učinění procesního úkonu předána k přepravě držiteli poštovní licence.

[4] Krajský soud shledal žalobu nedůvodnou a zamítl ji.

[5] Krajský soud předně uvedl, že v dané věci se jedná výlučně o posouzení včasnosti podaného odvolání zmocněncem žalobce. Toto odvolání bylo v elektronické podobě podáno zmocněncem žalobce ke zpracování České poště jako provozovateli poštovní licence prostřednictvím služby „DopisOnline“ dne 1. 2. 2016, přičemž správnímu orgánu prvního stupně bylo doručeno dne 4. 2. 2016, na otisku podacího razítka České pošty pak bylo uvedeno datum 3. 2. 2016. Předmětnou právní otázkou tedy dle krajského soudu bylo, zda lze datum předání elektronického souboru ke zpracování a doručení držitelem poštovní licence správnímu orgánu považovat za datum podání odvolání ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu. Krajský soud uvedl, že touto problematikou se již zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 19. 12. 2017, č. j. 10 As 20/2017 - 49, z nějž obsáhle citoval, a ve shodě s nímž konstatoval, že je zcela nepochybné, že za den podání odvolání je třeba v případě žalobce považovat datum podání uvedené na poštovní obálce, v níž byla zásilka správnímu orgánu prvního stupně doručena. V daném případě je proto třeba za den podání odvolání učiněného zmocněncem žalobce považovat den 3. 2. 2016. Vzhledem k tomu, že lhůta k podání

odvolání uplynula dnem 1. 2. 2016, bylo odvolání žalobce podáno opožděně a oprávněně zamítnuto.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

[6] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, ve které navrhl rozhodnutí zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Předně stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že jej krajský soud nevyrozuměl o druhém vyjádření žalovaného, a tedy mu neumožnil se k němu vyjádřit, čímž byla porušena kontradiktornost řízení jakožto záruka spravedlivého procesu. Tato vada je dle stěžovatele o to závažnější, že v prvotním vyjádření žalovaný k žalobě uvedl, že uznává své pochybení při posouzení odvolání jako opožděného a současně uvedl, že již učinil kroky ke zrušení napadeného rozhodnutí v přezkumném řízení.

[8] Stěžovatel dále tvrdí, že napadený rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, neboť v tomto rozsudku nejsou obsaženy žádné vlastní úvahy krajského soudu, kterými by vypořádal jeho žalobní argumentaci, ale jde pouze o rozsáhlou citaci usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, čímž je porušena povinnost soudu odůvodnit své rozhodnutí vlastními úvahami, které jej vedly k určitému právnímu závěru v konkrétní věci. K tomu stěžovatel odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2017, č. j. 1 As 352/2016 - 36.

[9] Stěžovatel krajskému soudu vytýká taktéž nesprávné posouzení právní otázky, kdy dojde k podání ve smyslu § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu. Z předmětného usnesení rozšířeného senátu totiž nelze dovodit, že by za datum podání bylo nutné považovat datum uvedené na obálce, nýbrž z něj pouze vyplývá, že za datum podání je v případě využití služby „DopisOnline“ nutné považovat okamžik, *„kdy pošta skutečnou zásilku zpracuje a předá ve smyslu zákona o poštovních službách k poštovní přepravě“*. Denní razítko na obálce přitom o tomto okamžiku vypovídat může, ale nemusí. Podle názoru stěžovatele došlo k podání odvolání již dne 1. 2. 2016 prostřednictvím služby „DopisOnline“, neboť v tento den byl držitel poštovní licence Česká pošta požádán o doručení předmětné zásilky a toto stvrdil jako datum podání na podacím lístku. Dle stěžovatele není podstatné, jaké datum pošta uvede na obálce, nebo kdy pošta zásilku vytiskne, dá do obálky a začne přepravovat, naopak důležitým je, kdy byla zásilka poště předána a kdy se pošta zavázala k jejímu doručení příjemci. Stěžovatel uvádí, že správní řád výslovně nevyžaduje, aby byla poštovní zásilka podána držiteli poštovní licence ve fyzické podobě nebo aby ji držitel poštovní licence již začal přepravovat, ale pouze uvádí, že *„poštovní zásilka obsahující podání musí být poslední den lhůty podána držiteli poštovních služeb“*. Zákon však dle stěžovatele neuvádí, co konkrétně znamená *„podat poštovní zásilku držiteli poštovní licence“*. Stěžovatel je toho přesvědčení, že závěr, ke kterému dospěl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu a o nějž se opřel krajský soud v napadeném rozsudku (totiž že k procesním účinkům podání je nutné uzavření veřejnoprávní poštovní smlouvy podle zákona o poštovních službách), je pouze jedním z možných výkladů. Stěžovatel se naopak dovolává výkladu, který byl podán v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2017, č. j. 2 As 330/2016 - 39.

[10] V přístupu krajského soudu, který vycházel z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, spatřuje stěžovatel porušení principu priority ústavně konformního výkladu, dle nějž je nutné upřednostnit výklad příznivější pro dotčenou osobu, jíž je v tomto případě právě stěžovatel v pozici obviněného z přestupku, čímž bylo porušeno stěžovatelovo právo na spravedlivý proces. Stěžovatel k tomuto dále odkazuje na nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 12. 2003, sp. zn. IV. ÚS 666/02, ze dne 29. 10. 1996, sp. zn. III. ÚS 283/96, ze dne 13. 9. 2007, sp. zn. I. ÚS 643/06, či na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2010, č. j. 1 As 6/2010 - 61 či ze dne 25. 6. 2015, č. j. 1 As 13/2015 - 295, dále na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 28. 10. 1998 ve věci Pérez de Rada Cavanilles proti Španělsku, stížnost č. 28090/95.

[11] Stěžovatel poukazuje též na poštovní podmínky, dle kterých se za den podání považuje den, kdy byla Česká pošta o poštovní službu požádána, nikoliv den, kdy je zásilka vytisknuta, zkompletována a kdy je započato s její přepravou.

[12] Nadto stěžovatel uvádí, že i kdyby elektronická objednávka služby „DopisOnline“ skutečně nebyla podáním dle § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu, nic to nemění na tom, že v tomto konkrétním případě nebylo nijak prokázáno, že by Česká pošta v den uvedený na podacím lístku (tj. 1. 2. 2016) předmětnou poštovní zásilku skutečně nezkompletovala a nezačala ji přepravovat (jak vyžaduje rozšířený senát Nejvyššího správního soudu). Dle přesvědčení stěžovatele je nutné presumovat, že k vytvoření zásilky a k počátku přepravy došlo již dne 1. 2. 2016, jak uvádí podací lístek. Stěžovatel tvrdí, že účel lhůty k podání odvolání není zachován v případě, kdy je jako opožděné zamítnuto odvolání, které stěžovatel v poslední den lhůty (a tedy včas) předal subjektu, který byl povinen odvolání doručit příjemci, a ten mu navíc na důkaz včasnosti podání vydal podací lístek. V takovém případě dle stěžovatele neexistuje žádný legitimní důvod pro to, proč by mělo být odvolání zamítnuto jako opožděné, neboť stěžovatel nic nezanedbal a naopak je porušována jeho dobrá víra, že předmětné odvolání podal včas. K tomu stěžovatel odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2007, č. j. 9 As 99/2016 - 40.

[13] Stěžovatel taktéž nesouhlasí s názorem, že elektronický podací lístek není veřejná listina; zde odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2015, č. j. 6 As 288/2014 - 23, dle nějž doručenka České pošty je veřejnou listinou. Stěžovatel nevidí žádný rozdíl mezi podacím lístkem a doručenkou, který by odůvodňoval jiný závěr o právní povaze těchto listin. Stěžovatel zde shledává podobnost s nálezem Ústavního soudu ze dne 2. 4. 1998, sp. zn. III. ÚS 456/97.

[14] Stěžovatel dále tvrdí, že na základě poštovních podmínek České pošty, které podléhají předběžnému schválení Českého telekomunikačního úřadu a proto jim svědčí presumpce správnosti, mohl legitimně počítat s tím, že odvolání bylo podáno v den, kdy byla pošta o doručení odvolání požádána (tj. 1. 2. 2016), jak stanovují poštovní podmínky. Tuto skutečnost dle stěžovatele dokládá i fakt, že pošta toto datum potvrdila jako den podání na vydaném podacím lístku, ze kterého nelze dovodit, že by bylo podání učiněno „po rozhodné době“ nebo že se datem podání nemyslí datum „v obvyklém významu“. Podací lístek navíc nebyl generován okamžitě, ale s časovým odstupem, v rámci kterého mohla pošta bez problémů stihnout zásilku vytisknout, zkompletovat a předat dále k přepravě. Stěžovatel má za to, že pokud pošta vydala podací lístek s chybným údajem o

datu podání, jde toto pochybení k tíži pošty, stěžovatel toto však nemusel a nemohl předpokládat ani ověřovat. Nebylo by proto dle přesvědčení stěžovatele spravedlivé, aby případně pouze v důsledku chyby pošty při vystavování podacího lístku došlo k posouzení jeho odvolání jako opožděného, neboť pochybení státního orgánu by nemělo jít k tíži účastníka, k čemuž odkazuje na nález Ústavního soudu ze dne 7. 4. 2011, sp. zn. I. ÚS 2541/09 či ze dne 18. 3. 2015, sp. zn. I. ÚS 137/15.

[15] Zmocněnec stěžovatele pak také nemusel znát podmínky služby „DopisOnline“, protože objednávku podání vytvářel pomocí webové aplikace „Listonoška“, která na svých webových stránkách uváděla, že prostřednictvím pošty (bez jakékoli zmínky o službě „DopisOnline“) zajistí doručení zásilky. Zmocněnci se jevilo, že zpráva takto podaná je rovnocenná podání učiněnému prostřednictvím „klasické“ pošty, což bylo tentýž den stěžovateli osvědčeno vydáním podacího lístku Českou poštou. I kdyby odvolání bylo skutečně opožděné, došlo k tomu v důsledku pochybení pošty, která jej uvedla v omyl, že odvolání podal včas. Pokud by totiž pošta stěžovateli nevydala podací lístek, případně by na něm uvedla datum 3. 2. 2016, stěžovatel by podal odvolání jiným způsobem ještě v rozhodný den 1. 2. 2016, k čemuž však jinak neměl žádný důvod.

[16] Stěžovatel taktéž považuje za přepjatě formalistický výklad § 2 písm. a) zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o poštovních službách“), podle kterého poštovní zásilkou není zásilka zadaná prostřednictvím služby „DopisOnline“, jelikož se jedná pouze o zásilku v elektronické podobě. Dle stěžovatele neexistuje racionální důvod, proč by se mělo rozlišovat mezi standardním podáním a „hybridním“ elektronickým podáním. K tomu stěžovatel odkazuje na nález Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2006, sp. zn. IV. ÚS 110/06. Navíc jelikož zákon o poštovních službách nedefinuje poštovní zásilku nutně jako písemnost, je dle stěžovatele nutné *a contrario* dovodit, že poštovní zásilka může být též elektronická.

[17] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se ztotožňuje se závěry krajského soudu v napadeném rozsudku a setrvává na svém právním názoru uvedeném v odůvodnění svého rozhodnutí. Žalovaný dále odkázal na své doplnění vyjádření k žalobě, kdy po vydání usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu došlo k revizi jeho právního názoru proti původnímu vyjádření k žalobě. Na obálce u odvolání byl otisk razítka pošty s datem 3. 2. 2016, žalovaný proto nemá v daném případě důvod pochybovat o správnosti tohoto razítka pošty a tedy jako den podání zásilky (odvolání) k poštovní přepravě ve smyslu správního řádu považuje den 3. 2. 2016. Námitky žalobce v doplnění kasační stížnosti shledává žalovaný nedůvodnými.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[18] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval posouzením, zda byly splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, vůči němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatel je v řízení zastoupen advokátem dle § 105 odst. 2 s. ř. s. a jsou splněny i obsahové náležitosti stížnosti dle § 106 s. ř. s.

[19] Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a přípustně uplatněných důvodů. Stěžovatel uplatnil kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), d) s. ř. s.

[20] Kasační stížnost není důvodná.

[21] Námitkou blíže popsanou v bodě 8 tohoto rozhodnutí brojí stěžovatel proti nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu pro nedostatek důvodů způsobenou tím, že toto rozhodnutí obsahuje pouze citaci usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu a nejsou v něm obsaženy žádné vlastní úvahy, kterými by soud vypořádal jeho žalobní argumentaci. Pokud jde o obsah pojmu nepřezkoumatelnosti, odkazuje Nejvyšší správní soud na svou ustálenou judikaturu k této otázce (srov. například rozsudky ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 – 52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 – 73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 – 44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007 – 64, nebo ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005 – 245, všechna v tomto rozsudku citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud v usnesení rozšířeného senátu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 76, zdůrazňuje, že *„při posuzování nepřezkoumatelnosti soudních rozhodnutí je nutno postupovat obezřetně a vyhradit tyto případy jen vážným vadám rozhodnutí. Zrušením rozhodnutí krajského soudu pro nepřezkoumatelnost se totiž oddaluje okamžik, kdy bude základ sporu správními soudy s konečnou platností vyřešen, což neprospívá zájmu účastníků řízení na projednání věci bez zbytečných průtahů ani veřejnému zájmu na hospodárnosti řízení. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno"*. Nejvyšší správní soud konstatuje, že krajský soud po narativní části odůvodnění napadeného rozsudku přesně a výstižně pojmenoval spornou právní otázku, kterou přímo a úplně zodpovídá jím citovaná právní věta usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu. K bližšímu odůvodnění tohoto právního názoru odkázal krajský soud na předmětné usnesení, přičemž některé jeho pasáže pojal do odůvodnění svého rozsudku. Tento postup je akceptovatelný za situace, kdy citované soudní rozhodnutí zcela věrně odpovídá po skutkové i právní stránce případu, který je projednáván. V nyní posuzované věci stejně jako v případě řešeném v citovaném usnesení rozšířeného senátu se jednalo o totožnou právní otázku okamžiku podání zásilky k poštovní přepravě ve smyslu § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu, a to za stejného skutkového stavu, kdy zmocněnec stěžovatele podal odvolání proti rozhodnutí, které správní orgán posoudil jako opožděné, neboť v poslední den lhůty byla pouze učiněna elektronická objednávka zásilky skrze službu „DopisOnline". Krajský soud proto posoudil, že závěry obsažené v usnesení rozšířeného senátu dopadaly též na jím rozhodovanou kauzu a nikoliv obsáhle, avšak přesvědčivě, je po stránce nezbytné individualizace vztáhl na projednávanou věc. Námitka nepřezkoumatelnosti rozsudku je proto nedůvodná.

[22] Pod bodem 7 stěžovatel namítá, že jej krajský soud nevyrozuměl o druhém vyjádření žalovaného. Taková vada by rovněž mohla ovlivnit zákonnost vydaného rozhodnutí krajského soudu. O vadu řízení, která by mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, se však nejedná, pokud lze dovodit, že by výrok rozhodnutí krajského soudu byl stejný i za situace, že by k vadě řízení vůbec nedošlo (srov. rozsudek

Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 10. 2005, č. j. 6 Ads 57/2004 - 59). V tomto případě žalovaný zaslal krajskému soudu (první) vyjádření k žalobě dne 3. 10. 2016, v němž uvedl, že podal Ministerstvu dopravy, odbor agend řidičů, podnět ke zrušení napadeného rozhodnutí v rámci přezkumného řízení. Krajský soud poté usnesením ze dne 21. 11. 2017, č. j. 61 A 17/2016 - 53, přerušil řízení do doby rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ve významně skutkově související věci. Následně krajský soud usnesením ze dne 1. 2. 2018, č. j. 61 A 17/2016 - 61 rozhodl, že v řízení se opět pokračuje, neboť Nejvyšší správní soud vydal usnesení rozšířeného senátu ze dne 19. 12. 2017, č. j. 10 As 20/2017 - 49. Žalovaný pak zaslal krajskému soudu doplnění k vyjádření k žalobě ze dne 8. 2. 2018, v němž pouze uvedl, že s ohledem na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2017, č. j. 10 As 20/2017 - 49, navrhuje, aby byla žaloba zamítnuta jako nedůvodná. Žalovaný tedy ve svém druhém vyjádření k žalobě neuvádí žádné nové či rozhodné argumenty, z nichž by krajský soud vycházel či o něž by opřel své rozhodnutí, nýbrž pouze cituje právní větu předmětného usnesení rozšířeného senátu a v jeho důsledku, pravda, poprvé navrhuje zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Nejvyšší správní soud je však toho názoru, že za těchto skutkových okolností nebylo nezbytné takové vyjádření žalobci zasílat, neboť jeho replika by nemohla obsahovat více, než tvrzení o důvodnosti žaloby a setrvání na navrženém petitu, krajský soud však toto předpokládal a z této premisy vycházel. Je nutné upozornit, že to nebyl žalovaný, kdo poprvé v řízení před krajským soudem uvedl odkaz na právní názor zaujatý rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu, pročež by na něj žalobce neměl možnost reagovat. Byl to sám krajský soud, který s ohledem na projednávání skutkově obdobné věci řízení přerušil a po jejím rozhodnutí v něm následně pokračoval, o čemž bylo vždy vydáno usnesení, jež bylo doručeno žalobci, tudíž tento mohl na právní názor vyslovený rozšířeným senátem reagovat samostatně, nikoliv až v reakci na vyjádření žalovaného. Pro výše uvedené je tedy Nejvyšší správní soud přesvědčen, že nezaslání druhého vyjádření žalovaného k replice žalobci nebylo vadou řízení, která by mohla ovlivnit zákonnost rozsudku krajského soudu, pročež tento rozsudek není vadný. Kasační námitka žalobce je tedy nedůvodná. Nejvyšší správní soud taktéž neshledal vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a proto konstatuje, že napadený rozsudek krajského soudu je přezkoumatelný.

[23] Podle § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu, v rozhodném znění, *„je lhůta zachována, je-li posledního dne lhůty učiněno podání u věcně a místně příslušného správního orgánu anebo je-li v tento den podána poštovní zásilka adresovaná tomuto správnímu orgánu, která obsahuje podání, držiteli poštovní licence nebo zvláštní poštovní licence anebo osobě, která má obdobné postavení v jiném státě*“.

[24] Nejvyšší správní soud v rámci posouzení důvodnosti stěžovatelem předestřených námitek nesprávného posouzení právních otázek nejprve odkazuje na již mnohokrát citované usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2017, č. j. 10 As 20/2017 - 49, v němž je rozebrána povaha služby „DopisOnline“, která *„umožňuje zákazníkovi elektronicky objednat zpracování a podání poštovních zásilek uvedených v poštovních podmínkách. Jedná se o kombinaci několika dílčích služeb, v rámci kterých Česká pošta zabezpečí zpracování zásilek a dále jejich podání do poštovní sítě. Zpracováním zásilky se rozumí její tisk a kompletace (balení a potisk obálky), elektronickou objednávkou pak objednávka služeb České pošty prostřednictvím elektronického formuláře*

na webu“. Rozšířený senát zdejšího soudu naznal, že „*vztah mezi Českou poštou a zákazníkem při poskytování posuzované služby je smíšené povahy, s tím, že jednotlivým fázím (dílčím službám) smluvního vztahu odpovídá i odlišná právní regulace. Prvotní smlouva je mezi zákazníkem a Českou poštou uzavřena okamžikem, kdy pošta akceptuje objednatelem řádně vyplněnou a potvrzenou elektronickou objednávku. Do okamžiku poštovního podání se smluvní vztah řídí občanským zákoníkem. Poštovní smlouva podle zákona o poštovních službách je mezi Českou poštou a zákazníkem uzavřena teprve podáním zásilky do poštovní přepravy. Okamžik, ke kterému je zásilka podána k poštovní přepravě z hlediska kogentního § 40 odst. 1 písm. d) s. ř., nemůže být určen soukromoprávním ujednáním, tj. Obchodními podmínkami služby „DopisOnline“ či subjektivním pocitem zákazníka, jak se mu tato služba navenek jeví. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře vždy důsledně rozlišoval soukromoprávní ujednání mezi zákazníkem a Českou poštou, oproti veřejnoprávní povinnosti České pošty vyplývající ze zákona o poštovních službách a procesních předpisů typu správního řádu (srov. například rozsudek ze dne 7. 4. 2015, č. j. 3 As 178/2014 - 31, ve vztahu ke službě odnos zásilek, respektive rozsudek ze dne 30. 6. 2010, č. j. 1 As 10/2010 - 47, ve vztahu ke službě dosílka). Ani v jednom z uváděných rozsudků nepřeválila (možná) opačná očekávání zákazníků České pošty. Úvaha, dle které vnímá zákazník uvedenou službu ve svém komplexu jako jeden „balíček“, je zcela nepodložená a z hlediska posouzení dodržení zákonem stanovených lhůt irelevantní. Česká pošta se převzetím elektronické objednávky zavazuje jednak zpracovat objednávku do podoby listinné zásilky, což ještě není poštovní službou, jednak následně zajistit její doručení, tj. podat zásilku k poštovní přepravě. Veřejnoprávní regulací silně ovlivněný vztah, upravený zákonem o poštovních službách a poštovními podmínkami, vznikne až ve chvíli předání vytvořené listinné zásilky k poštovní přepravě, kdy je uzavřena poštovní smlouva. Teprve uzavřením poštovní smlouvy je zásilka podána k poštovní přepravě a pouze tento okamžik je rozhodný pro posouzení včasnosti podání z hlediska dodržení veřejným právem stanovených lhůt. Poštovní zásilkou se dle § 2 písm. a) zákona o poštovních službách rozumí adresná zásilka v konečné podobě, ve které má být provozovatelem dodána. Toto ustanovení je naprosto jednoznačné. Nelze vycházet z odlišného ujednání v soukromoprávním vztahu mezi odesílatelem a Českou poštou. Zákonodárce v zákoně o poštovních službách samozřejmě mohl upravit fikci podání neexistující zásilky. Důležité však je, že tak neučinil. Právní fikce je právně technický postup, pomocí něhož se považuje za existující situace, jež je zjevně v rozporu s realitou, a která dovoluje, aby z ní byly vyvozeny odlišné právní důsledky, než ty, které by plynuly z pouhého konstatování faktu. Právní fikci však ve vztazích veřejnoprávních nebo veřejnoprávní metodou regulací ovlivněných nelze konstruovat soudně, nelze ji ani vytvářet ujednáním mezi stranami, rozporným s kogentní veřejnoprávní normou. Dovozovat fikci bez jakéhokoliv zákonného ukotvení pouze z obchodních podmínek soukromoprávní povahy či ze subjektivního pocitu zákazníka, jak se mu ta či ona služba jeví, proto není možné.“*

[25] Dle rozšířeného senátu „*není žádný rozumný důvod se domnívat, že v případě služby „DopisOnline“, která je službou ryze soukromé povahy, má být za okamžik podání zásilky k poštovní přepravě považován z hlediska veřejného práva již den objednání této služby, bez ohledu na to, kdy pošta skutečnou zásilku zpracuje a předá ve smyslu zákona o poštovních službách k poštovní přepravě*“. Lze proto shrnout takový závěr, že „*den elektronické objednávky služby „DopisOnline“ není okamžikem podání zásilky k poštovní přepravě ve smyslu § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu … Judikatura Ústavního soudu (např. nález ze dne 1. 11. 2006, sp. zn. IV. ÚS 110/06, na který odkazoval i stěžovatel) na tuto kauzu dle*

rozšířeného senátu nedopadá, neboť se vztahuje k podávání klasických listovních zásilek“. V souladu s právním názorem vyjádřeným v usnesení rozšířeného senátu pak Nejvyšší správní soud již rozhodl například v rozsudku ze dne 31. 1. 2018, č. j. 3 As 308/2016 - 40 či ze dne 28. 8. 2018, č. j. 2 As 106/2018 - 33.

[26] Ve vztahu k podacímu lístku rozšířený senát v tomtéž usnesení konstatoval, že „*podací lístek není veřejnou listinou, které svědčí presumpce správnosti. Charakter veřejné listiny vymezuje správní řád v § 53 odst. 3 jako listiny vydané soudy České republiky nebo jinými státními orgány nebo orgány územních samosprávných celků v mezích jejich pravomoci, jakož i listiny, které jsou zvláštními zákony prohlášeny za veřejné. Pro podací lístek (stejně jako pro každou jinou listinu soukromou) platí, že určitou důkazní sílu má, ovšem stačí formální popření jeho správnosti, aby nastoupila důkazní povinnost a důkazní břemeno toho, kdo tvrdil skutečnosti, jež měly být podacím lístkem doloženy*“. V rozsudku ze dne 25. 1. 2018, č. j. 10 As 20/2017 – 62, pak Nejvyšší správní soud uvedl, že „*datum uvedené na (elektronickém) podacím lístku zjevně míří na okamžik objednání zásilky. Okamžik podání zásilky ve smyslu ustanovení § 37 odst. 4 správního řádu je však určen až dnem, kdy zásilka skutečně vznikla, byla tedy vytištěna a zkompletována. Toto datum je pak vyznačeno na obálce založené ve správním spise*“.

[27] V kasačních námitkách popsaných v tomto rozhodnutí pod body 9 – 10 brojí stěžovatel proti posouzení právní otázky, kdy dojde k podání ve smyslu § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu. Stěžovatel nesouhlasí s právním názorem krajského soudu, který plně respektoval závěry, k nimž dospěl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 19. 12. 2017, č. j. 10 As 20/2017 - 49, neboť tvrdí, že právní názor přijatý rozšířeným senátem je pouze jedním z možných výkladů této otázky, navíc že je výkladem ústavně nekonformním, formalistickým a protiústavním, pročež se jím krajský soud neměl řídit. K těmto výhradám stěžovatele odkazuje Nejvyšší správní soud na bohatou judikaturu v této věci. Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 18. 4. 2007, sp. zn. IV. ÚS 613/06 (obdobně též nález ze dne 12. 5. 2009, sp. zn. IV. ÚS 2170/08) uvedl, že „*změna rozhodovací soudní praxe, zvláště jde-li o praxi nejvyšší soudní instance povolané i k sjednocování judikatury nižších soudů, je ovšem jevem ve své podstatě nežádoucím, neboť takovouto změnou zjevně je narušen jeden z principů demokratického právního státu, a to princip předvídatelnosti soudního rozhodování. To je prioritním důvodem, proč platná právní úprava předepisuje pro soudy nejvyšších instancí i pro Ústavní soud zvláštní a závazná pravidla přijímání rozhodnutí v situacích, kdy jimi má být jejich dosavadní judikatura překonána. ... Dokonce i kdyby takovéto procedury nebyly pro uvedené případy pozitivním právem zakotveny, nic by to neměnilo na povinnosti soudů přistupovat ke změně judikatury nejen opatrně a zdrženlivě (tj. výlučně v nezbytných případech opodstatňujících překročení principu předvídatelnosti), ale též s důkladným odůvodněním takového postupu; jeho součástí nezbytně by mělo být přesvědčivé vysvětlení toho, proč, vzdor očekávání respektu k dosavadní rozhodovací praxi, bylo rozhodnuto jinak*“. Dle nálezu Ústavního soudu ze dne 3. 8. 2010, sp. zn. III. ÚS 939/10, pak „*odklon od ustálené judikatury bez dostatečného vyložení důvodů, na jejichž základě soud odmítá dosud převažující a stabilizovanou výkladovou praxi, spadá pod obsah pojmu soudní svévole*“. Je pravdou, že judikatura správních soudů není neměnná a stěžovatel může v kasační stížnosti logicky brojit i proti právnímu názoru vyjádřenému v rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007 - 56), okolnosti, za

nichž však může dojít ke změně judikatury, názorným způsobem vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 8. 1. 2009, č. j. 1 Afs 140/2008 - 77, když konstatoval, že *„relativní stabilita judikatury je nezbytnou podmínkou právní jistoty jako jednoho ze základních atributů právního státu. Z toho plyne závěr, že změny judikatury za situace nezměněného právního předpisu by se měly odehrávat z principiálních důvodů, tedy zejména proto, že se změnily právní předpisy související s právním předpisem vykládaným, resp. došlo ke změně pro věc relevantních právních názorů soudů, k jejichž judikatuře je Nejvyšší správní soud povinen přihlížet, případně se změnily okolnosti podstatné pro působení právní normy dotvořené judikaturou, event. se nově objevily jiné závažné důvody (včetně evidentní nefunkčnosti judikatury ve společenské realitě nebo podstatného zvýšení transakčních nákladů účastníků právních vztahů v důsledku právního názoru zaujatého judikaturou), které poskytnou základ pro změnu právního názoru NSS, pokud potřeba takovéto změny převáží nad zájmy osob jednajících v dobré víře v trvající existenci judikatury“*. Dle téhož rozhodnutí Nejvyššího správního soudu *„skutečnost, že judikatura byla sjednocena právním názorem rozšířeného senátu, přináší zvlášť významné argumenty ve prospěch setrvání na takto vytvořeném právním názoru. Brojí-li stěžovatel proti takovému právnímu závěru, a současně nepřinese v kasační stížnosti žádné s ním konkurující právní argumenty, postačí v rozhodnutí zpravidla toliko odkázat na příslušné části odůvodnění rozšířeného senátu. Pokud naopak stěžovatel nabídne nové argumenty směřující proti rozhodnutí rozšířeného senátu, musí se s těmito argumenty Nejvyšší správní soud dostatečně vypořádat, event. pokud jimi bude o nesprávnosti právního závěru rozšířeného senátu přesvědčen, předložit věc podle § 17 odst. 1 SŘS rozšířenému senátu.“*

[28] Nejvyšší správní soud má za to, že stěžovatel v podané kasační stížnosti nepřednesl žádné nové konkrétní argumenty proti právnímu názoru vyslovenému v usnesení rozšířeného senátu, navíc nesdílí názor stěžovatele o jeho protiústavnosti. Zdejší soud proto na tomto právním názoru setrvává a v dalším odkazuje na přesvědčivé odůvodnění usnesení rozšířeného senátu. Jestliže se stěžovatel dovolává výkladu, který byl podán v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2017, č. j. 2 As 330/2016 - 39, je třeba říci, že *„tento rozsudek byl vydán před označeným usnesením rozšířeného senátu, a je jím tak překonán. K judikatuře Nejvyššího správního soudu a především Ústavního soudu, na niž stěžovatel v kasační stížnosti poukazuje, konstatuje Nejvyšší správní soud, že řeší klasické podávání zásilek, tedy zásilek v listinné podobě, nikoliv podávání elektronických objednávek, z nichž zásilka teprve vznikne, a je proto nepřiléhavá. Ve vztahu k námitkám nesprávného právního názoru tedy Nejvyšší správní soud uvádí, že krajský soud zcela správně respektoval dříve vyslovený názor rozšířeného senátu, dle nějž den elektronické objednávky služby „DopisOnline“ (jakkoli je tento uvedený na dokumentu označeném jako podací lístek) není okamžikem podání zásilky k poštovní přepravě ve smyslu § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2018, č. j. 2 As 106/2018 - 33). Tyto námitky stěžovatele jsou proto nedůvodné.

[29] V kasační námitce popsané v tomto rozhodnutí pod bodem 13 dále stěžovatel nesouhlasí s názorem, že elektronický podací lístek není veřejná listina. I k této námitce Nejvyšší správní soud shodně uvádí, že se jedná o otázku již posouzenou v citovaném usnesení rozšířeného senátu, dle nějž podací lístek není veřejnou listinou, které svědčí presumpce správnosti. Krajský soud tak ani v tomto případě nepochybil, když se ztotožnil s názorem Nejvyššího správního soudu. Taktéž tato námitka stěžovatele je proto nedůvodnou.

[30] Stěžovatel dále v námitce popsané pod bodem 11 poukazoval na to, že dle poštovních podmínek se za den podání považuje den, kdy byla Česká pošta o poštovní službu požádána. V rozsudku ze dne 28. 8. 2018, č. j. 2 As 106/2018 - 33, Nejvyšší správní soud uvedl, že *„dle čl. 1 odst. 1 Poštovních podmínek České pošty však tyto podmínky dopadají pouze na služby, které pošta poskytuje na základě zákona o poštovních službách. To ovšem není posuzovaný případ, neboť elektronické doručení objednávky na zpracování a podání poštovních zásilek je soukromoprávním jednáním v režimu občanského zákoníku. Je sice pravdou, že čl. 5 odst. 2 obchodních podmínek služby „DopisOnline" stanoví, že „za den podání se považuje den, v němž byl podnik o poštovní službu požádán doručením elektronické objednávky obsahující dopis", jedná se však o ustanovení dokumentu soukromoprávní povahy, který jakkoliv zavádějícím způsobem informuje své zákazníky o podání nikoliv ve smyslu veřejnoprávních předpisů, nemůže nikterak ovlivnit aplikovatelnost výše uvedených závěrů rozšířeného senátu, neboť rozhodný okamžik podání zásilky k poštovní přepravě nemůže být určen soukromoprávním ujednáním"*. Tato námitka je pro výše uvedené nedůvodná.

[31] Ke stěžovatelově námitce rozvedené v bodě 14 tohoto rozhodnutí Nejvyšší správní soud uvádí, že stěžovatelův zmocněnec neprokázal legitimní očekávání v to, že jeho podání bylo učiněno v den, který byl uveden na podacím lístku. Jak již Nejvyšší správní soud konstatoval v rozsudku ze dne 28. 8. 2018, č. j. 2 As 106/2018 - 33, *„zmocněnec stěžovatele zastupoval řidiče v řízení před správními orgány opakovaně a pravidelně užíval služby „DopisOnline", proto z obchodních podmínek této služby mu mohlo a mělo být známo, že zprávy přijaté do 16:00 hod. je Česká pošta povinna zpracovat ještě týž den, zprávy přijaté po 16:00 hod. však zůstávají v systému pošty v elektronické podobě až do příštího dne, kdy je ze zprávy vytvořena zásilka a tato podána k poštovní přepravě. Z obchodních podmínek taktéž plyne, že až do okamžiku poštovního podání elektronicky objednané zásilky v listinné formě se vztah řídí výhradně občanským zákoníkem, nikoliv zákonem o poštovních službách, proto i argumentace stěžovatele o předběžném schvalování poštovních podmínek Českým telekomunikačním úřadem je v tomto případě irelevantní. Dokument označený jako „podací lístek" v této fázi smluvního vztahu není proto podacím lístkem ve smyslu zákona o poštovních službách, je pouze jakýmsi potvrzením přijaté elektronické objednávky a datum na něm uvedené míří na okamžik objednání zásilky. Sama skutečnost, že na podacím lístku není uvedeno, že by objednávka byla učiněna „po rozhodné době" nebo že se datem podání nemyslí datum „v obvyklém významu", neznamená žádné pochybení České pošty, alespoň ne ve veřejnoprávní rovině."* Stěžovatel netvrdí a ani nedokazuje, že by podání obsahující odvolání jeho zmocněnec učinil před 16. hodinou posledního dne lhůty (tj. 1. 2. 2016), tedy že by Česká pošta nesplnila svůj soukromoprávní závazek zpracovat tuto objednávku do listinné podoby, vytvořit z ní zásilku a tuto podat k poštovní přepravě. I v tomto případě by však byl porušen pouze soukromoprávní nárok stěžovatele v režimu občanského zákoníku. Kasační námitka stěžovatele je proto nedůvodná.

[32] Stěžovatelova námitka rozvedená v bodě 15 tohoto rozhodnutí, že zmocněnec stěžovatele nemusel znát podmínky služby „DopisOnline", protože zprávu vytvářel pomocí webové aplikace „Listonoška", stejně jako námitka z bodu 12, že v tomto konkrétním případě nebylo nijak prokázáno, že by Česká pošta v den uvedený na podacím lístku (tj. 3. 2. 2016) předmětnou poštovní zásilku skutečně nevytvořila v listinné podobě a nezačala ji přepravovat, jsou nepřípustné, neboť ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. brání

vznesení nových námitek, které nebyly uplatněny v řízení před krajským soudem, ač tak mohlo být učiněno, když požadavek na řádné formulování žalobních námitek a nepřípustnost jejich rozšiřování v řízení o kasační stížnosti vychází z principu *„vigilantibus iura scripta sunt“* (zákony jsou psány pro bdělé). Pokud stěžovatel tento princip nerespektuje, musí nést nepříznivé důsledky z hlediska omezení možnosti uplatnění procesní argumentace v dalším stupni. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *„ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. in fine brání tomu, aby stěžovatel v kasační stížnosti uplatňoval jiné právní důvody, než které uplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno, ač tak učinit mohl; takové námitky jsou nepřípustné.“* Dále lze poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2008, č. j. 8 Afs 48/2006 - 155, podle něhož *„ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. představuje zavedení koncentračního principu do řízení před Nejvyšším správním soudem. Užití tohoto principu lze považovat za zcela racionální, neboť zajišťuje, aby výhrady účastníků řízení proti (zde) pravomocnému správnímu rozhodnutí byly pořadem práva nejprve projednány krajskými soudy, přičemž Nejvyšší správní soud přezkoumá již pouze zákonnost závěrů krajských soudů k jednotlivým skutkovým a právním otázkám, které jim byly v žalobách předestřeny (promítly-li se, pochopitelně, do námitek kasačních). Pokud by bylo v řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem připuštěno uplatnění skutkových a právních novot, vedlo by to fakticky k popření kasačního principu, na němž je řízení o tomto mimořádném opravném prostředku vystavěno.“* Obdobně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2012, č. j. 4 Azs 1/2011 - 89. Stěžovatel výše uvedená tvrzení poprvé uvedl až v kasační stížnosti, neboť v žalobě nejsou vůbec obsažena. Vzhledem k tomu, že tato tvrzení nereagují na žádnou argumentaci uvedenou krajským soudem až v odůvodnění napadeného rozsudku, jedná se o nové důvody, které nebyly uplatněny v řízení před krajským soudem, ač tak mohlo být učiněno, pročež Nejvyšší správní soud shledal tyto námitky jako nepřípustné a věcně se jimi nezabýval.

IV. Závěr a náhrada nákladů řízení

[33] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že nebyla naplněna žádná ze stěžovatelem uplatněných kasačních námitek, proto zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s., věty poslední. O věci přitom rozhodoval bez jednání za podmínek § 109 odst. 2 s. ř. s.

[34] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce neměl v tomto kasačním řízení úspěch a úspěšnému žalovanému nevznikly náklady přesahující jeho běžnou úřední činnost. Proto soud vyslovil, že žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému ji nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. října 2018

JUDr. Miluše Došková

pokračování

předsedkyně senátu